

CONFERENCE SUMMARY

สรุปการประชุม

ระดมความเห็นทางวิชาการ
เพื่อพัฒนาโจทย์การศึกษาและมาตรการควบคุม
บริการส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อการเลี่ยงโชค

สรุปการประชุม

ระดมความเห็นทางวิชาการ
เพื่อพัฒนาโจทย์การศึกษาและมาตรการควบคุมบริการ
ส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อการเสี่ยงโชค

สนับสนุนโดย

ศูนย์ข้อมูลนโยบายและการจัดการพนัน (ICGP)

มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์ (มสส.)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

สารบัญ

สรุปการประชุมฯ 4

ภาคผนวก 8

ผู้เข้าร่วมการประชุม..... 9

สรุปรายงานการประชุมเพื่อระดมความเห็นทางวิชาการ
เพื่อพัฒนาโจทย์การศึกษาและมาตรการควบคุมบริการส่งข้อความสั้น (SMS) เพื่อการเสี่ยงโชค
โครงการขับเคลื่อนสังคมและนโยบายสาธารณะเพื่อลดปัญหาจากการพนัน

มูลนิธิสตอรี่ - สถษดิวังค์

วันพฤหัสบดีที่ 8 พฤศจิกายน 2555 เวลา 09.30 – 12.30 น.

ณ ห้องประชุม มสช.1 มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ กรุงเทพฯ

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

นายแพทย์ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ เลขาธิการมูลนิธิฯ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม และ กล่าวว่า SMS เป็นกรณีที่มูลนิธิใส่ใจตั้งแต่เริ่มต้นการ จัดแผนการพนัน และเห็นว่า SMS มีความคล้ายการพนัน เพราะเป็นการลงทุนที่เร็วและได้ผลตอบแทนที่เร้าใจ เป็นผลเสียต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการพัฒนาทางสมองของวัยรุ่น ในลักษณะ Use it or Lost it การชิงโชคแบบลงทุนน้อย-ได้มาก ลงทุนน้อย-ได้เร็ว จะส่งผลไปถึงรุ่นหลาน

ผู้จัดการโครงการฯ แจ้งว่า ผู้เข้าร่วมประชุมจะมาจากหลายส่วน เนื่องจากในปัญหาเรื่อง SMS การพนันนั้นเกี่ยวข้องกับหลายส่วน ทั้งทางด้านเด็กและเยาวชน สื่อวิทยุโทรทัศน์ ผู้ให้บริการเครือข่าย เป็นต้น ต่อจากนั้นได้แนะนำโครงการฯ กำดำเนินการมีภาคีศึกษาประเด็นด้านการพนัน 5 เรื่อง 1) SMS เสี่ยงโชค 2) การพนันออนไลน์ 3) การพนันฟุตบอล 4) หวยออนไลน์ 5) การจัดการรายได้ของกองสลากเพื่อการพัฒนาสังคม โดยเป้าหมายของโครงการฯ จะเน้นไปที่กลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งควรได้รับการปกป้องตามหลักกฎหมายต่าง ๆ

วาระที่ 1 : ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
การบรรยายของวิทยากร for Gambling Control Policy

1. การบรรยาย “การพนันผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ : ข้อเท็จจริง เพื่อข้อเสนอแนะนโยบายเชิงอนาคต” โดย
คุณจุฑิมาศ สุกใส นักวิชาการอิสระ

- 1) สถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า เทคโนโลยีทำให้ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสามารถทำธุรกรรมได้ง่ายขึ้น
- 2) ไม่มีการกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือ ทำให้เยาวชนมีโอกาสในการเข้าถึงการพนันในรูปแบบ SMS มากขึ้น โดยไม่สามารถตรวจสอบอายุได้
- 3) สามารถเข้าถึงการพนันได้ง่ายรวดเร็ว และตรวจสอบยาก เพราะไม่สามารถห้ามเด็กและเยาวชนใช้โทรศัพท์มือถือได้
- 4) การเข้าถึงการพนันผ่านโทรศัพท์มือถือมีหลายรูปแบบ เช่น การตอบคำถามชิงรางวัล การโหวตทางเคเบิลทีวี ปัญหาก็คือ ไม่มีการประกาศเงื่อนไขทางโทรศัพท์อย่างชัดเจน และมีค่าใช้จ่ายสูง

- 5) แอปพลิเคชันการพนันบอล ที่ปัจจุบันรองรับกับไอโฟน และในอนาคตจะรองรับกับระบบปฏิบัติการอื่น ๆ
- 6) ผู้ให้บริการโทรคมนาคม มีภาระทั้งเชิงลบและเชิงบวก โดยผลกระทบในเชิงบวก คือ การมีรายได้จากค่าบริการเสริม และผลกระทบในเชิงลบ คือ ภาระในการยกเลิกการให้บริการ SMS
- 7) พรบ.การพนัน สมควรได้รับการทบทวนและแก้ไข เพื่อให้รองรับกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ กฎหมายด้านโทรคมนาคมต้องมีความครอบคลุมเพียงพอ
- 8) การประสานงานและการกำกับดูแล เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะเพิกเฉยต่อการพนันในรูปแบบนี้ เพราะคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ และมีความผิดที่ไม่ได้ถูกระบุอย่างชัดเจน
- 9) การขยายความรู้ไปสู่ผู้ผลิต ซึ่งผู้ผลิต content หลายราย ไม่ทราบว่า การเสี่ยงโชคด้วย SMS เป็นการพนัน และไม่ได้มีการดำเนินการขออนุญาตอย่างถูกต้อง
- 10) สาเหตุที่การเสี่ยงโชคทาง SMS ควบคุมยากเพราะ กฎหมายไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

2. การบรรยาย “ ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อป้องกันและควบคุมการพนันด้วยการส่งข้อความสั้นเสี่ยงโชค (SMS) โดย คุณธาม เชื้อสถาปนศิริ สถาบันวิชาการสื่อสารสาธารณะ องค์การแพร์ภาพกระจายเสียงสาธารณะแห่งประเทศไทย

- 1) การแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวข้องกับกฎหมายเน้นกลไกการกำกับดูแล นิยามให้กฎหมายที่เกี่ยวกับการ
โ
ฆ
ษ
ณ
า
เชิญชวนทาง SMS เป็นการพนัน โดยเกี่ยวข้องกับ พรบ. การแถมพก (กระทรวงมหาดไทย) งานวิจัยนี้เสนอให้
เปลี่ยนไปอยู่ภายใต้กฎระเบียบของ กสทช. พรบ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.
2251
- 2) ขอให้นิยามเรื่อง การเสี่ยงโชค การทำผลทาง SMS เป็นการพนัน ถือว่าเป็นข้อมูลทาง
คอมพิวเตอร์ที่ผิดกฎหมาย การทำธุรกรรมจึงควรมีการออกหลักเกณฑ์ร่วมกับ กสทช.
- 3) บทลงโทษต่อให้ผู้บริการ ถ้าเพิ่มนิยามว่า SMS เป็นการพนัน ก็จะต้องเพิ่มในส่วนบทลงโทษ ให้
เชื่อมโยงกับการให้ใบอนุญาต การต่อสัญญาและการควบคุมดูแล ซึ่ง กสทช. ควรเข้าไปดูแลด้วย
- 4) พรบ.การจดทะเบียนการพิมพ์ 2550 (กระทรวงวัฒนธรรม) จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับการหมิ่นสถาบัน และ
ความมั่นคงของรัฐ แต่ยังไม่มีการพนันรวมอยู่ด้วย จึงควรเพิ่มประเด็นการพนันเข้าไปด้วย และใช้การ
กำหนดเรตตั้งสิ่งพิมพ์ก็ควรจะเข้ามามีส่วนในการห้ามเรื่องเกี่ยวกับการพนันด้วย
- 5) สภาวิชาชีพควรเข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินการ (วิทยุ / โทรทัศน์ / หนังสือพิมพ์) โดยเฉพาะกลุ่ม
คนที่มีอิทธิพลในวงการพนัน เช่น คอลัมนิสต์ข่าวกีฬา สภาวิชาชีพเดียวที่พูดถึงเรื่องการพนันคือ สภาวิชาชีพ
หนังสือพิมพ์

3. การบรรยาย “โครงการจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการควบคุมและกำกัับดูแล การให้บริการ SMS การพนัน และการเสี่ยงโชค” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศิลป์ จยวรรณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

1) เป้าหมายเป็นการกำกัับดูแลบริการ SMS การพนันให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศและผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

2) นอกเหนือจาก พรบ.ที่ออกจาก กสทช. แล้ว ก็ยังมี พรบ.ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวง ICT พรบ.คอมพิวเตอร์ เพื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่ม ITU ว่าเหมาะสมกับประเทศไทยหรือไม่

3) ประเทศที่คาดว่าจะศึกษา (1) South Africa (2) USA / Canada (3) Germany (4) Netherland (5) Sweden (6) Australia (7) Singapore (8) Malaysia (9) India (10) India (11) Sri-Lanka (12) Philippine

วาระที่ 2 : ประเด็นอภิปรายและข้อเสนอแนะ

ที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนกันในเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยที่ประชุมมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อมาตรการควบคุมและกำกัับดูแล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สมองเด็กที่ติดการพนันจะไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม
2. การเล่นเกมการพนันจะทำให้เด็กมีปัญหาต่าง ๆ หลายประการ เช่น การขาดการยับยั้งชั่งใจ เนื่องจากการเล่นเกมการพนันมีความต้องการการเอาคืนสูง จะทำให้เด็กทุ่มเทเพิ่มขึ้นไปอีก จึงไม่สามารถควบคุมอารมณ์ ขาดการพัฒนาการรู้จักคิด แยกแยะ หาเหตุผล รู้ผิดถูก-ชั่วดี วิเคราะห์ หักห้ามใจตัวเอง รอโชคชะตาและขาดการคิดวางแผน เป็นต้น
3. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเยาวชน
4. เด็กส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือใช้ มีการส่ง SMS เพื่อเล่นเกมการพนัน กล่าวได้ว่า SMS เป็นเครื่องมือ/พื้นฐานที่จะนำไปสู่การพนันชนิดง่าย

5. พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2475 มีความล้าหลัง ไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง จะต้องบูรณาการให้เข้ากับกฎหมายอื่น ๆ เพื่อให้มีความทันสมัยในยุคการหลอมรวม มีการบังคับลงโทษที่ชัดเจน/จริงจัง และมีการควบคุมผ่านสื่อหลักต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุกระแสหลัก และโทรคมนาคม โดยเฉพาะ กสทช. ที่มีอำนาจหน้าที่กำกับจะต้องระบุไว้ตั้งแต่การออกใบอนุญาต และติดตามหลังการให้ใบอนุญาตไปแล้ว

6. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มีคณะกรรมการฯ ทำหน้าที่เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณและมาตรการในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก ในมาตรา 26 ระบุว่าไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ โดยเฉพาะ (8) ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นเกมการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นเกมการพนัน สถานค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็ก

เข้า เป็นต้น จะเห็นได้ว่าแม้จะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กแล้วก็ตาม แต่ยังมีปัญหาอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับสังคมเห็นว่าการพนันเป็นเรื่องเล็กน้อย การให้ความสำคัญขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วม

7. เสนอให้เมืองค์กรเจ้าของเรื่องหรือเจ้าภาพหลักในการรับผิดชอบดูแล เช่น กระทรวงเทคโนโลยีฯ (ICT) สามารถตรวจสอบเว็บไซต์ที่กระทำคามผิดได้ และมีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน อาจทำเป็นบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ที่มีความร่วมมือและการบังคับใช้ร่วมกัน สร้างความตระหนักและการตื่นตัว

8. เสนอให้มีมาตรการการควบคุมจำนวน 4 ด้าน คือ 1) มาตรการทางกฎหมาย เป็นการสร้างนิติสำนึกตั้งแต่ระดับกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด ตำรวจและอื่น ๆ ควรให้มีบทลงโทษที่สูง/หนัก และมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายอื่น ๆ เช่น การกำหนดให้ 1 หมายเลขโทรศัพท์สามารถหายผลได้ครั้งเดียว กำหนดการลงทะเบียนสำหรับผู้เล่น และการขอใบอนุญาตจะต้องเสียค่าใบอนุญาตในราคาสูง 2) มาตรการการบริหารจัดการ 3) มาตรการทางสังคม / มาตรการป้องกัน เช่น การให้พ่อแม่ผู้ปกครองหากิจกรรมสร้างสรรค์ร่วมกันในครอบครัว เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี ชุมชนต้องมีเวทีหรือกิจกรรมกีฬาเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกิดทักษะชีวิตใหม่ๆ โดยให้เป็นกิจกรรมทางเลือก รวมทั้งการสร้างเป็นกองทุนสื่อสร้างสรรค์ และ 4) มาตรการทางการศึกษาที่เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่เด็กที่ถูกต้องและเห็นถึงผลกระทบหรือผลเสียจากการพนัน

9. เสนอให้พรบ.การพนัน แยกออกจาก พรบ. แกรมพก เพื่อการเสี่ยงโชค จะทำให้ไม่มีการครอบคลุม และจะเป็นปัญหาต่อการบังคับใช้

10. ผลกระทบจากระบบโทรคมนาคมคือ ตัว content อาจมีทั้งข้อดีและไม่ดี เนื่องจากบุคคลจะต้องมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร

11. การชิงโชคผ่านหน้าจอโทรทัศน์พบว่า รายได้จะถูกแบ่งเป็นเจ้าของสถานี / ผู้ดำเนินการให้เกิดช่องทางการเผยแพร่ / ค่ายมือถือ ซึ่งตรงนี้ไม่ใช่รายได้หลัก หากมีการพูดคุยชี้แจงให้ผู้ประกอบการเข้าใจว่าเรื่องใดผิดกฎหมาย เพราะรายได้จาก SMS ในการส่งชิงโชคไม่ใช่รายได้หลัก จึงควรทำความเข้าใจร่วมกัน เช่น ช่วงฟุตบอลยูโรที่ผ่านมา กสทช. ได้เชิญผู้ประกอบการมาหารือว่าเรื่องนี้ผิดกฎหมาย จะสังเกตเห็นว่าไม่มีการเชิญชวนให้ชิงโชค ทั้งนี้ ถ้าตัดช่องทางการเผยแพร่ทางโทรทัศน์ออกไป ก็จะลดปัญหาการเสี่ยงโชคได้มาก กรณีนี้จึงถือว่าผู้ประกอบการเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการกระทำคามผิด

12. เสนอให้จัดทำเป็นประกาศเสนอต่อ กสทช. เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตควบคุมผู้ให้เนื้อหาอีกระดับหนึ่งให้มีระบบการควบคุมการส่ง SMS ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ที่เป็นการพนันผ่านโทรศัพท์มือถือ มีการหักเงินจากโทรศัพท์มือถือโดยตรง ซึ่งจะต้องกำหนดเงื่อนไขในการส่งข้อความ อันจะเป็นการ กำกับควบคุม ตั้งแต่ต้นทาง เป็นต้น

ปิดประชุมเวลา 12.30 น.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ผู้เข้าร่วมการประชุม

ลำดับ	ชื่อสกุล	หน่วยงาน
1	นายแพทย์ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์	เลขาธิการมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์
2	นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
3	คุณวิศาล วุฒิสักดิ์ศิลป์	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ จายาวรรณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
5	คุณธาม เชื้อสถาปนศิริ	องค์การเผยแพร่ภาพกระจายเสียงสาธารณะแห่งประเทศไทย
6	คุณจุฑามาศ สุกใส	นักวิจัยอิสระ
7	ดร.พนม คลี่ฉายา	คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8	คุณพรพรรณศิริ ทรงศรีม่วง	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
9	คุณชาญวิทย์ ไฉนหาร	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
10	คุณเมย์วาลี แสงโสภา	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
11	คุณบุษกร โยธินไทย	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
12	คุณพิชชา ไกรรัตน์	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
13	คุณสรวิสิทธิ์ คุ้มประพันธ์	มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก
14	คุณศิริพร ยอดกมลศาสตร์	ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
15	คุณสมสิทธิ์ นิตย	ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
16	คุณสุทธิพงศ์ บัณฑิตโต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
17	คุณนิธิอรอด ปรีดีชม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
18	คุณพงศ์ธร จันทร์ศรี	มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์
19	คุณเสริมพล ดุลยพิณฑุกร	มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์
20	คุณพัฒน์นรี ศรีจามร	มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์

สงวนลิขสิทธิ์ © 2555

โดย ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

พฤศจิกายน พ.ศ. 2555

อนุญาตให้นำเนื้อหาในเอกสารนี้ไปใช้และเผยแพร่ โดยมีให้ผลิตซ้ำเพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า รวมทั้งให้อ้างอิงแหล่งที่มาจากศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)

พิมพ์ที่ : กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน (ICGP)
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
1168 ซอยพหลโยธิน 22 ก.พหลโยธิน
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

: 0-2511-5855

: 0-2939-2122

: ICGP@THAINHF.ORG

: WWW.THAINHF.ORG/ICGP

: ICGCP

: @ICGP1

**: ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะ
เพื่อลดปัญหาจากการพนัน**

สนับสนุนโดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)